

Uzasadnienie zmian w podstawie programowej przedmiotów: języka łacińskiego i kultura antyczna (zakres podstawowy i rozszerzony) oraz język łaciński (zakres podstawowy)

Proponowane zmiany mają na celu ograniczenie określonych w podstawie programowej wymagań i lepsze dostosowanie ich do warunków organizacyjnych kształcenia klasycznego oraz możliwości opanowania przez uczniów treści językowych i kulturowych. We wszystkich wersjach podstawy programowej zachowany został, wynikający ze specyfiki przedmiotów, podział na kompetencje językowe (obejmujące morfologię, składnię i leksykę łacińską oraz umiejętność rozumienia i tłumaczenia tekstu), kulturowe (obejmujące wybrane zagadnienia z zakresu kultury starożytnej Grecji i Rzymu oraz recepcji antyku) i społeczne.

Pierwszym z celów wprowadzanych zmian było ujednolicenie i uporządkowanie zapisów w podstawach programowych. Konieczność taka dotyczyła przede wszystkim przedmiotu język łaciński i kultura antyczna, ponieważ podstawa programowa dla zakresu podstawowego powstała później niż dla zakresu rozszerzonego. Spowodowało to sytuację, w której pewne zapisy należało ujednolicić lub usunąć, żeby uniknąć niepotrzebnych powtórzeń i sprzeczności. Drugi aspekt obejmował szersze uwzględnienie we wszystkich podstawach programowych zaleceń dotyczących konieczności stosowania przez nauczycieli i uczniów nowych technologii i narzędzi TIK. Zmiany te służą optymalizacji form i metod pracy na lekcjach języka łacińskiego oraz języka łacińskiego i kultury antycznej. Trzeci aspekt to ograniczenie wymagań podstawy programowej. Cel ten osiągnięto poprzez działania polegające na:

- a) usunięciu lub zawężeniu wymagań z zakresu kompetencji językowych: usunięte zostały formy i struktury gramatyczne, które są rzadkie, nieregularne i oboczne oraz mogą być zastąpione innymi odpowiednikami syntaktycznymi i semantycznymi lub objaśnione w trakcie pracy z tekstem łacińskim; ponadto zagadnienia morfologiczne i składniowe ograniczone zostały do tych, których znajomość jest niezbędna do rozumienia i tłumaczenia tekstu łacińskiego;
- b) usunięciu lub zawężeniu wymagań z zakresu kompetencji kulturowych: zagadnienia i treści ograniczone zostały do najbardziej reprezentatywnych przykładów, niezbędnych do rozumienia zjawisk z zakresu kultury starożytnej Grecji i Rzymu oraz recepcji antyku; ponadto usunięto zagadnienia bardzo szczegółowe, których rozumienie wymaga od uczniów zaawansowanej wiedzy i umiejętności z innych przedmiotów, w stopniu niemożliwym do osiągnięcia na poszczególnych etapach edukacyjnych;
- c) usunięciu z kanonu tekstów tych, których rozumienie i przekład wymagają zaawansowanej, znacznie wykraczającej poza wymagania podstawy programowej, wiedzy na temat kontekstu historyczno-literackiego.

Wprowadzone zmiany porządkują zapisy podstaw programowych i ograniczają ich wymagania szczegółowe, ale nie wpływają negatywnie na główne cele kształcenia klasycznego, realizowane na lekcjach języka łacińskiego oraz języka łacińskiego i kultury antycznej.

Barbara Strycharczyk, nauczyciel liceum

dr Janusz Ryba, UJ, nauczyciel liceum
(Koordynator Zespołu)